

REDACTOR

R. ALEXANDRU RUSU

DACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOSMANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Pe vechiul drum

de Dr. Alexandru Rusu.

Legată de hotărârile ultimelor sinoade parhiale și, mai ales, de înaltele considerante care au provocat acele hotărâri unanime, biserica noastră ține și azi cu toată tăria la drepturile sale asupra școlii confesionale, una din cele mai curate glorii ale ei.

Fazele, prin cari a trecut această chestiune dela hotărârile atât de impunătoare ale celor patru sinoade, sunt cunoscute de cititorii acestui organ. Cea mai importantă dintre ele, este desigur **faimoasa anchetă școlară din 9 Septembrie 1922**, ale cărei rezultate au fost comentate din partea noastră pe larg în nr. 38—1922 al „Unirii”. Se știe deci, că scriitorul acestor șire a fost încă atunci de părerea, că această „înțelegere”, a aparență „foarte inofensivă și chiar conciliantă față de biserică”, înseamnă în realitate o deviere dela spiritul de intransigență codificat în hotărârile sinodale și chiar o renunțare, din punct de vedere formal, la atitudinea de până atunci a bisericii, care nesocotind toate ordonanțele „ilegale” date în această materie de regimul Prie & Comp, cerea prin toate hârtiile și memoriile sale să se revină asupra situației prin o completă „restituție în integritate”. Adevărat, că acest punct de vedere n'a fost onorat niciodată, dar el avea, spuneam și atunci, „avantajul de a fi un continuu protest și de-a servi în timpuri mai bune... la o recăștigare a întregii situații, pierdute prin forță majoră”. Socoteam deci „înțelegerea” făcută absolut păgubitoare, ori, cum spuneam atunci, „o abdicare cu totul neînțeleasă, care poate primejdiu întreg rezultatul luptelor noastre de până acuma”.

S'a scurs de atunci mai bine de-un an și acest timp ne-a dat perfectă dreptate. Acordul încheiat n'a fost respectat decât din partea bisericii, care zi de zi a fost tot mai mult scoasă din drepturile, pe cari și-le mai rezervase asupra școlilor sale. Și s'a ajuns în această privință până acolo, încât, cu prilejul unei întâlniri recente a episcopatului nostru cu d. ministru al instrucției, acesta a crezut că poate să se arate indignat, că într'o chestiune „definitiv” aranjată, acest episcopat mai are cuvânt de-a reclama, împotriva multelor dispoziții ilegale ale ministerului său, la Consiliul de miniștri.

Cel mai nou Cercular al hidiecezan, semnat de p. ar. mitropolit Vasile, publică în întregime **moțiunea adoptată în această chestiune de conferența episcopescă**, care mergând pe vechiul drum al revendicării noastre școlare, deschide o nouă fază a luptelor bisericii noastre pentru școlile sale.

Ea are următorul cuprins:

„Conferența episcopescă a provinciei mitropolitane gr.-catolice române de Alba-

„Iulia și Făgăraș, întrunită la Blaj în zilele de 25—6 Iulie 1923, examinând situația școlilor primare gr.-catolice, ca rezultat al anchetei ținute la 9 Septembrie 1922 între reprezentanții bisericii și cei ai Statului, *constată cu mâhnire, că acordul realizat la acea anchetă nu a fost aprobat în toate punctele sale din partea dlui ministru al instrucției publice*. . . Drept urmare avem astăzi la toate școlile primare gr.-catolice detașați învățători de stat, dispoziții abusive din partea organelor subalterne școlare ale statului și neconținute conflicte între autoritățile școlare confesionale și cele ale Statului. *S'a introdus o statificare forțată, care ignorează legile în vigoare, calcă în picioare drepturi câștigate, produce nemulțumire între cetățenii acestei patrii și e foarte păgubitoare bunului mers al instrucției primare și al progresului cultural în mijlocul poporului nostru*. Tot atâtea lucruri, cari într'un stat de drept nu-i iertat să se întâmple.

„Conferența roagă deci cu toată stăruința pe d. ministru al instrucției publice, ca onorând atitudinea loială și concesiunile largi făcute de reprezentanții bisericii la ancheta dela 9 Sept. 1922, să aplice în toate punctele lui acordul încheiat cu aceea ocaziune, și să dea ordin tuturor organelor sale subalterne, ca să-l observe cu toată rigoarea în litera și spiritul lui. Conferența roagă pe d. ministru, ca în privința aceasta să binevoiască a-i da un răspuns liniștitor până la începutul anului școlar 1923/4, căci la caz contrar se va simți dătoare a se întruni de nou spre a examina chestiunea și a lua măsurile dictate de interesele superioare ale bisericii, cari crede a ști, că sunt și interesele Statului”.

Ne mai spune apoi acest cercular, că această moțiune a fost împărțită dlui ministru al instrucției, dar că acesta, în loc de-a lua vre-o măsură în sensul dorit de autoritatea noastră bisericească, a ținut să declare printr'o adresă mai nouă, „că toate dispozițiile luate de organele sale subalterne se fac cu consimțământul său”. Contra acestei declarații s'a remonstat la Consiliul de miniștri, rămânând ca pe urma avizului acestuia o nouă conferență episcopescă să se pronunțe asupra acestei chestiuni, „de care sunt legate, cum spune cercularul, interese atât de mari ale bisericii noastre”.

Se va vedea acum, care va fi avizul Consiliului de miniștri. Încât ne privește, suntem de credința, că — dacă peste tot se va da vre-un răspuns din partea Consiliului — acesta va merge pe căile bătute cu o încăpăținare absolut rău înțeleasă din partea dlui ministru al instrucției.

Cu, sau fără acest răspuns, după care nu e bine să așteptăm însă prea mult, atitudinea bisericii noastre este de-acum de nou deplin lămurită. Ne găsim — o știe toată lumea — în fața unei noi legislații școlare, care după toate semnele intenționează o completă desfiin-

țare a învățământului confesional. Or, lucrul acesta nu se poate întâmpla cu aprobarea bisericii noastre.

Cât mai fără întârziere trebuie să organizăm deci lupta decisivă pentru salvarea acestui învățământ, care a fost în trecut și trebuie să fie și pe viitor o fortăreață din cele mai puternice ale bisericii noastre. De vom birui în această luptă — am recăștigat totul. Iar de vom fi învinși — ce nu putem crede —, vom fi salvat cel puțin onoarea steagului, pe care, în împrejurări politice mai favorabile, vom putea să-l scoatem de nou la lumină.

La muncă deci cu toții și cu Dumnezeu înaintea!

Sibiul și d. O. Ghibu. Cineva, care a putut vorbi zilele trecute cu d. Ghibu, l-a întrebat, care este părerea Sibiului față de atitudinea sa mai recentă în chestia unirii bisericilor. Și d. Ghibu a dat din umeri, spunând că încă n'a aflat nimic în această privință.

Și de fapt, în primii 2 numeri apăruiți după 5 Decembrie, când a apărut articolul dlui Ghibu, „T. R.” n'a suflat un singur cuvânt în această chestiune, care l-a pus, se vede, pe gânduri. Abia în numărul din 14 Dec. c. se atinge puțin această chestiune sub titlul „*Refacerea Blajului*”, în care ni-se răspunde în legătură cu vizita Sibiienilor la Blaj, spunându-se următoarele: „Dacă peste tot vizita Sibiului la Blaj are și o semnificație de ordin confesional, ea intră perfect în spiritul tradiționalei noastre strădanii culturale de a ne „impăca”; firește nu prin integrarea rupturii biseculare, pusă la cale de intriga politică străină de aspirațiile neamului nostru (cum ne recomandă dl Ghibu), ci prin revenirea la vechea noastră unitate religioasă, care a fost dealungul veacurilor cel mai puternic factor al solidarității noastre naționale”.

La toate argumentele dlui O. Ghibu, un membru atât de marcant al bisericii ortodoxe, Sibiul răspunde deci — cel puțin deocamdată — cu o singură paranteză, sprijinită și aceea pe fraza atât de răsuflată a „intridgei politice”, care ar fi pus la cale pe vremuri unirea noastră cu Roma.

Dar este un răspuns și acesta!

Scandalul dela Cluj. Dumineca trecută avea să se deschidă la Cluj al doilea congres al presei române, cu un program, care avea să ocupe pe congresiști trei zile dearându-l. Întreg congresul s'a înecat însă într'un imens scandal antisemit, provocat de interese politice, susținut de studențimea, gata, se vede, oricând la atari bravuri și alimentat de nepăsarea autorităților locale, civile și militare. Dl Constantin Bacalbașa, președintele Asociației de presa din București, un foarte bun Român, dar care are păcatul de-a fi — alături de d. N. Iorga, I. Agârbicianu, ș. a. — colaborator la ziarele „Adevărul” și „Dimineța” a fost huiduit dela tribuna Teatrului Național, unde urma să des-

chidă un festival dat în onoarea membrilor congresului, iar gazetarii evrei nici nu puteau să apară în public. Toată ziua de Dumineca și până noaptea târziu, s'au făcut demonstrații pe străzi, s'au insultat oameni și s'au spart ferestre și firme, cari aveau aspectul a fi jidovești.

Evident, că între atari împrejurări congresul nu mai putea fi ținut. El a fost suspendat, urmând ca lucrările lui să fie continuate la București, între 26—8 Ianuarie 1924. O altă urmare a acestei mișcări este, că pentru Cluj s'a înăsprit starea de asediu, că au fost arestați mai mulți studenți și că d. Bacalbașa s'a dimis din prezidenția Asociațiunii bucureștene spre a putea avea, cum spune, „mânile cu totul libere pentru viitoarea sa acțiune politică... în care cu biciul de foc în mână va lovi în toți șarlatani politici de dincoace și de dincolo de Carpați”.

Măhniți peste măsură de această chiețuire de energii puțin românească și nespuse de păgubitoare pentru neam, suntem și noi de părerea dlui N. Iorga, că chiar Clujul, care a lăsat numai acum de curând să piară o gazetă pusă în serviciul celui mai curat naționalism, cum a fost „Conștiința Românească”, n'avea nici un drept să vie chiar el cu o atare manifestare împotriva presei mai puțin românești, pe care de altă parte o susține.

Alta este calea consolidării neamului nostru: aceea a operei *pozitive*, dar pentru aceasta se cere muncă, pentru care, se vede, nu suntem încă destul de pregătiți.

Cum luminează Sibiul satele. E vorba de organul poporal al mitropoliei sibiene, de care s'a mai făcut vorbă în aceste coloane și care se numește „Lumina satelor”.

Măcar din vreme în vreme, nu strică să știe și cititorii noștri cum înțelege acest organ să lumineze satele, și de aceea am crezut, că e bine să reproducem din numărul dela 16 Decembrie c. următoarea informație, stilizată a la Vizant: „*Va fi mutată statua craiului papistaș* sf. Ladislau, ce stă acum în mijlocul

pieții din Oradea-mare. În locul ei se va așeza statua Regelui tuturor Românilor, iară craiul Ungurilor va fi pus înaintea bisericii papistașe, pentru că sfântul ei este. — Acest sfânt Lajoș (sic!) a fost un craiu al Ungurilor și Papa l-a făcut sfânt, nu doară pentru că ar fi trăit o viață de apostol și mucenic al lui Hristos, ci pentru că a ajutat cu sabia și pușca (săracă pușcă din veacul XI!) lățirea papistasismului între popoarele din fosta Ungarie. Sute și mii de astfel de sfinți a făcut Papa dela Roma, căruia niciodată nu i-a ars atât de vestirea evangheliei (?), cât mai ales de lățirea bisericii papistașe (!?). Și încă cei dela Blaj mai zic, să ne dăm cu Papa și cu sfinții lui. Ba când ne-om vedea ceafa!”

Șirele acestea grăesc dela sine, așa că orice comentariu îl socotim de prisos.

O nouă auroră*).

În „Universul” din 5 Dec. c. profesorul dela universitatea din Cluj, dl Onisifor Ghibu a avut laudabila idee, de-a desvolta în cadrele unui nimerit articol, credințele sale cu privire la unirea celor două biserici românești din țara noastră.

Idea sulevată și pusă la punct cu distinsă destoinicie de cătră autor, cred, a trezit în intelectul fiecărui bun Român o serie de reflexii și meditații asupra acestei chestiuni, care pare a preocupa din zi ce merge tot mai intens păturile noastre bisericesti și mirene. Fie-mi permis a răspunde în cadrul acestui ziar, stălp tare și neclintit al ideilor noastre catolice, distinsului profesor dela Cluj, dl Onisifor Ghibu, pe care am avut deosebita cinste a-l cunoaște și personal în Satu-mare, cu ocazia comemorării aniversare a părintelui Lucaciu.

Aici, profesorul Ghibu a adus documentate elogii fideitativului părinte Lucaciu, și a demonstrat cu tăria istoricianului, că acest

*) Ca un ecou la scrisul dlui O. Ghibu, comentat de noi în numărul trecut, dăm aceste șire ale unui vrednic intelectual din Satu-mare. N. R.

preot a fost, atât ca luptător al națiunii, cât ca astru al catolicismului, în toată ființa sa creațiunea Romei. Aci, în Satu-mare profesorul Ghibu s'a convins personal și infalibil, că în acest colț din nordul țării, idea națională e vișă și înflăcărată, ca poate în nici-o altă parte, și că mic și mare, unit și neunit, s'a adunat să să bătorească în elan de însuflețire pe marele defunct. Și de cumva idea pe care a lansat-o în paginile „Universului”, nu s'a născut în sufletul lui cu ocazia acestor festivități și dacă nu în casa fostului luptător, în fața tabloului care reprezintă pe acesta în temnița Seghedinului, încoplesit sfânta inspirațiune de-a se pune în fruntea acestei acțiuni foarte importante, imensiunile câștigate aici și-au avut desigur și ele partea lor de contribuție măcar în ce privește timpul ieșirii în publicitate cu acest gând, plămădit probabil chiar pe malurile Tibrului, în cetatea eternă a Romei papale.

Socot a fi inutil, de-a repeta seria bogată a argumentelor imbiatate de logica evenimentelor în favoarea unirii întregii suflări românești cu Roma. Ele sunt la îndemâna oricui, fiind absolut concludente. Și dacă dintre aceste argumente se ridică în planul întâiu chiar o considerație atât de puternică cum este aceea a solidarității de rasă — exploatată în chip deosebit și din partea dlui O. Ghibu —, de pe urma căreia ni-se deschide, neapărat în mai largă măsură decât prin alte legături, și calea spre civilizația Apusului, ar trebui într'adevăr ca nimeni, purtând la inimă soartea neamului său, să nu poată avea un cuvânt împotriva unei acțiuni atât de românești.

Steagul luptei pentru unirea bisericii cu Roma l-au luat în mână cei ce o doresc cu suflet curat și-i simt necesitatea. Noi cei uniți deja îi așteptăm cu dragoste între noi, și dorim a le da, fiecare cum putem, ajutorul în acțiunea lor.

Fie, ca acest steag desfășurat de profesorul Ghibu să fâlăie victorios în zorile unei noi aurore, ce se ivește la orizontul unui mai frumos viitor al acestui neam. Dr. Ionel Costin

□ □ Foia „Unirii”. □ □

O lege importantă.

Aranjarea chestiunii dispăruților în război.

Cu datul de 11 Decembrie 1923 s'a promulgat prin Nr. 204 (11 Dec. c.) al „Monitorului Oficial”: **Legea privitoare la constatarea morții prezumate a celor dispăruți în timpul războiului**, precum și la regularea situației juridice a patrimoniilor și a urmașilor lor, pe care — pentru importantele ei referințe de ordin bisericesc — o dăm aici în întregime.

Art. 1. — Cei dispăruți în intervalul dela 13/26 Iulie 1914 și până la 1 Aprilie 1921, data trecerii armatei pe picior de pace, vor putea fi prezumați încetați din viață dacă disparițiunea va fi durat cel puțin un an dela această din urmă dată.

Aceste dispozițiuni se aplică și persoanelor cari n'au aparținut armatei.

Art. 2. — Cererea pentru constatarea morții prezumate a unei persoane dispărute va putea fi făcută de orice parte interesată sau din oficiu de ministerul public. Cererea se va adresa judecătorului de ocol în circumscripția căruia dispărutul și-a avut ultimul domiciliu și va cuprinde: numele, pronumele, meseria acestuia, cum și arătarea dovezilor pentru stabilirea temeiniciei cererii. Cererea și întreaga procedură pentru constatarea morții prezumate sunt scutite de orice taxe de timbru.

Art. 3. — Judecătorul, primind cererea, va dispune afișarea ei în extract la ușa judecătoriei, a primăriei și la ultimul domiciliu, constatându-se toate acestea prin procese-verbale

de agenții respectivi. Dacă pe lângă probe scrise partea invoacă și martori, judecătorul va dispune chemarea și ascultarea lor după regulile dreptului comun.

Deosebit de acestea, judecătorul, din oficiu, va cere relațiuni despre persoana dispărută dela autoritățile publice, cari, după cazuri, ar putea procura informațiuni necesare în cauză. După o lună dela afișarea cererii la locurile indicate, judecătorul va judeca în camera de consiliu și va pronunța în sedință publică cartea de judecată, fără drept de opoziție și cu drept de apel la tribunal în termen de 10 zile dela pronunțare. Tribunalul va judeca cu aceeași procedură și hotărîrea sa va fi supusă numai recursului în casație, în termen de 10 zile dela pronunțare. Decizia Curții va fi fără drept de opoziție.

Art. 4. — Prin hotărîrea care declară moartea prezumată se va stabili data morții, care în lipsă de dovezi va fi data hotărîrii primei instanțe.

Dacă cel dispărut lipsește din momentul în care a avut loc o luptă, o explozie, un naufragiu, sau un alt fapt de război, momentul aceluia fapt se va considera ca dată a decesului, afară dacă s'a stabilit prin cercetări că dispărutul a supraviețuit aceluia fapt.

Art. 5. — Hotărîrea definitivă pentru constatarea morții prezumate ține loc de act de moarte și va fi înscrisă după cererea părții interesate sau din oficiu în registrul de morți. În acest scop grefierul judecătoriei, dacă cartea de judecată a rămas definitivă, ori grefierul tribunalului, este dator a trimite extract de ho-

tărîre ofiterului stării civile al ultimului domiciliu al mortului în termen de 10 zile dela data când hotărîrea a rămas definitivă.

Grefierii cari nu se vor fi conformat acestei îndatoriri, ori ofiterii stării civile cari nu vor fi făcut de îndată înscrierea, vor fi pedepsiți de instanța care a dispus înscrierea din oficiu, ori după cererea procurorului, la o amendă civilă dela 500—2,000 lei, printr'o hotărîre nesupusă la nici o cale de atac, afară de aceea a opoziției în termen de 5 zile dela comunicare.

Art. 6. — Pe baza hotărîrii care declară decesul prezumat al dispărutului se deschide succesiunea la data când hotărîrea a rămas definitivă.

Moștenitorii nu vor face acte de dispozițiune, decât după trecere de un an dela deschiderea succesiunii.

Se exceptează averea mobilă supusă stricăciunii, care poate fi înstrăinată îndată după punerea în posesiune. Deasemenea va putea fi înstrăinată chiar și averea imobiliară, dacă autoritatea judecătorească unde s'a deschis succesiunea ar găsi aceasta de un vădit folos pentru succesiune.

Vânzarea se va face prin licitație publică și prețul se va censemna la Casa de depuneri, moștenitorii prezumptivi neavând dreptul decât la venit.

Art. 7. — Dacă dispărutul se reîntoarce, sau dacă se dovedește existența lui, efectele hotărîrii prin care s'a declarat moartea prezumată vor înceta și hotărîrea definitivă va fi revizuită, după cererea celor interesați sau a

Revistă bisericească.

La „Libre Parole“ din Paris anunță, că *nouii cardinali* proclamați în Consistorul secret din 20 Decembrie c. ar fi Monseigneurii Galli și Lucidi, înalți funcționari ai Congregațiilor romane.

Intr-o audiență acordată nu de mult s. Congregații ai bisericii orientale, *sf. Părinte al Romei* a accentuat de nou grija sa deosebită pentru Orientul creștin, pe care ține să-l ajute din toate puterile ca să revină la unitatea catolică a bisericii Domnului.

Cu mare solemnitate s'a făcut Duminică trecută *sfințirea capelei noastre din Deva*, capitala județului Hunedoara. Ridicată mai mult din contribuiri benevole, cari laudă spiritul de jertfă și stăruința fără de preget a nu prea număruiților credincioși ai *păr. protopop Valer Munteanu*, capela aceasta va fi pentru totdeauna o grăitoare pildă a rezultatelor mari cari pot fi atinse prin munca înțelegătoare a câtorva, cari știu să pună suflet în acțiunile lor. Sfințirea s'a făcut din partea Preasfințitului Alexandru al Lugojului, ale cărui simpatii au adunat la această serbare românească toată intelectualitatea județului, care a făcut frumoase ovații distinsului nostru arhieru.

Neamul Românesc din 11 Decembrie c. scrie: „Ieri a avut loc un scandal nemai-pomenit, provocat de anumiți agenți electorali la biserica „Cuibul cu Barză“, în timpul slujbei, contra preotului Popescu, un eminent cleric. — Este o rusine“. Într'un alt număr al aceluiaș ziar, d. I. Gr. Oprisan ne lămurește apoi sub titlul „Cea din urmă slujbă“, că numitul preot, suspectat de mai marii săi bisericești cu doctrine greșite ar fi părăsit altarul avut, urmând să-și ridice o bisericuță proprie, pentru care se găsesco ofrande destule. — Știam și noi, că acest preot cocheta de mult cu anglicanismul, dar lucrul acesta se face și din partea unor arhimandriți, cari totuși sunt lăsați să îndrume,

procurorului, cu aceeaș procedură și aceleași căi de atac cu cari a fost dată.

Pe temeiul acestei hotăriri de revizuire definitivă, dispărutul își va primi averea în starea în care s'ar găsi, precum și prețul consemnat al lucrurilor înstrăinate din ea, sau cele cumpărate cu prețul averii vândute, fără a putea urmări acea avere, dacă va fi trecută la o a treia persoană.

Veniturile averii rămân definitiv câștigate de către cei trimiși în posesia moștenirii.

Art. 8. — Soțul dispărutului, al cărui deces prezumat a fost declarat, se poate recăsători imediat după ce hotărîrea a rămas definitivă.

Căsătoria din urmă va putea fi anulată din cauză că soțul prezumat mort mai trăiește, numai după cererea primului soț sau după cererea soțului care n'a avut cunoștință de existența acestuia.

Acțiunea în nulitate se va intenta în termen de 6 luni dela constatarea oficială a existenței soțului presupus mort.

Căsătoria anulată va produce față de soțul de bunăcredință și de copii efectele căsătoriei putative.

Art. 9. — Dacă sentința prin care unul din soți a fost declarat prezumat mort a fost tacată prin o cerere de revizuire, celalalt soț nu poate contracta o nouă căsătorie înainte de primirea definitivă a litigiului, afară numai dacă cererea de revizuire a fost făcută după împlinirea a 3 ani dela înscrierea sentinței la ficul stării civile.

prin chiar organul oficial al sf. Sinod, preoțimea ortodoxă a țării — așa că nu prea înțelegem nici noi marea zel de purificare, practicat la „Cuibul cu Barză“.

Stările dela patriarhia din Constantinopol, unde rebelul preot Papa Eftimie, omul guvernului din Angora, face mari mizerii noului patriarh Gregorie al VII-lea, sunt din cele mai umilitoare. În fața acestora, *păr. arhim. Scriban* se plânge amarnic în numărul din 21 Decembrie al ziarului „Universul“, făcând sub titlul: „Păgânii asupra bisericii ortodoxe...“ un apel către ortodoxia română și chiar către guvernul țării să intervină la guvernul otoman în favorul patriarhiei, care e în primejdie de-ași pierde altfel toată autoritatea. Răzîmând aceasta în trecut pe sprijinul rusesc care azi nu mai contează, trebuie s'o sprijinim azi, spune *păr. S. noi Români*, „cel mai influent factor ortodox din lume“. — Bietul ce patriarhat, că rău a mai ajuns!

Săptămânile trecute s'a ținut la Olmütz în Cehoslovacia o întrunire a societății „*Apostolatul sf. Cyril și Metodiu*“ la care au participat numeroși delegați din toate părțile țării și chiar din Austria și Ucraina. Intre hotărîrile luat este și ținerea unui mare congres unionist, care va avea loc la Velehrad, în vara anului 1924.

Știri mărunte.

Personale. „*Curierul Creștin*“ dela Gherla anunță, că pentru meritele de pe terenul educației tîndrului cler și — mai nou — acela al misiunilor populare, *sf. Părinte al Romei* a conferit *părintelui canonic DR. OCTAVIAN DOMIDE* titlul de *prelat papal*. La aceeași demnitate a fost înălțat — cum aflăm din sursă particulară — și un canonic al capîllului orădan, *păr. DR. GEORGE MICULAȘ*, ale cărui merite de pe terenul școlar și administrativ bisericesc au fost astfel deplin onorate din partea actualului Pontifice.

Art. 10. — Până la darea unei hotăriri definitive de declararea morții prezumate a unui dispărut, judecătorul competente, după cererea părții interesate ori a ministerului public sau chiar din oficiu, va putea numi un curator care să facă toate actele conservatoare, cum și pe acele de administrațiune anume determinate privitoare la averea dispărutului. Curatorul va fi numit de preferință dintre moștenitorii prezumptivi ai dispărutului, cari ar înfățișa mai multă încredere pentru o bună administrație.

Judecătorul numind pe curator va dispune totdeodată ca veniturile să se împartă între moștenitorii prezumptivi ai dispărutului până la jumătate din valoarea lor și chiar în întregime dacă necesități imperioase familiare impun aceeaș dispozițiune.

Art. 11. — Hotărîrea prin care s'a respins cererea de declararea morții rămâne fără efect, dacă în urmă s'ar dovedi cu acte de stare civilă decesul.

Art. 12. — Dispozițiunile din art. 7 se vor aplica și hotărîrilor pronunțate de instanțele judecătorești după dreptul comun înainte de promulgarea acestei legi, când dispărutul s'a reintors.

Art. 13. — Cererile pentru declararea decesului prezumat pe temeiul legii de față vor putea fi introduse timp de 5 ani socotiți dela punerea în aplicare a legii de față.

— Duminica trecută au fost făcuți diaconi iar Marți au primit hirotonirea de preot: *Teodor Maier*, dispus de adm.-parohial la Poiana-Aiudului, și *Octavian Dragoș*, menit de preot la Cerghidul-mare.

Crucea roșie română a aranjat săptămîna trecută, sub înaltul patronaj al M. Sale Regina Maria, o mare mișcare în toată țara, căutând să angajeze în serviciul acestei înălțătoare opere umanitare pe toți fiii și ficele neamului. Anul acesta s'au împlinit, la 26 Octombrie, 60 ani dela înființarea acestei instituții internaționale, și astfel mișcarea din acest an susținută cu însuflețire din partea întregii prese, a avut și un caracter de aniversară, așa că rezultatele ei vor fi desigur cele mai bune. Anul trecut s'a pornit și la noi în Blaj mișcarea pentru înființarea unei filiale a „Crucei roșii“, dar lucrul a rămas baltă și credem că o fost greșală.

Locale. Măine, Duminică săptămînei a douăsprezecea după înălțarea sf. Cruci va *predica* în catedrală *păr. Gavril Metea*, contabil la Adm. centrală capitulară.

— Cu o bogată participare a publicului blăjan s'a ținut Miercuria trecută (sf. Nicolae) *adunarea generală a Reuniunii femeilor române greco-catolice din Blaj*, deschisă cu o inimoasă cuvîntare de domnișoara prezidentă Eliza Bodocan. Secretarul reuniunii, prof. Al. Lupeanu a arătat în raportul său general momentele mai însemnate ale activității ultimului an, insistînd în deosebi asupra acțiunii caritative și a atelierului de țesături condus de dna Veturia Suci, momente foarte îmbucurătoare și cari prezintă cele mai bune garanții pentru o rodnică muncă din viitor. Ca nouă membră în comitetul de conducere al reuniunii a fost aleasă dna Emilia Hopârtean. După adunare s'a aranjat o tombolă bine reușită, servindu-se ceai și prăjituri, cari toate au adus reuniunii un beneficiu de câteva mii de Lei, făcînd în aceeași vreme și publicului adunat câteva ore plăcute.

— Un cerc româno-francesc s'a înjghebat în timpul din urmă între intelectualii noștri (bărbați și femei) din Blaj, menit să ne familiarizeze cu rezultatele culturii franceze. Sămbăta trecută acest cerc a ținut în sala de gimnastică a liceului o reușită serată, făcînd propagandă pentru ideea înscrisă în program, care incontestabil merită sprijinul tuturor oamnelor de bine.

Cifre înspăimîntătoare. Referitor la situația boalelor venerice și'n deosebi a sifilisului avem în rapoartele date de autoritățile sanitare cifre cu adevărat înspăimîntătoare. S'a constatat astfel, că în ultimii doi ani numărul acestor bolnavi a crescut cu 45 la sută față de cei dinainte de războiu. Iar o revistă medicală din București afirmă, că 40 la sută din copii sătenilor noștri din nordul Moldovei, Bucovinei, sudul Basarabiei și o bună parte din Ardeal sunt de generații iremediabil din cauza sifilisului părinților. Se știe însă, că foarte mulți, mai ales dintre săteni, ascund încă și azi aceste boale, așa că aceste cifre probabil sunt mult înăpoia realității. Boalele aceste constituie deci o adevărată plagă națională, împotriva căreia trebuie să luptăm eu toate puterile. Rolul principal revine desigur autorităților medicale, dar o mare parte a răspunderii o are, fără îndoială, și preoțimea.

Concurs. P. V. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 30 Ianuarie 1924, concurs la parohiile din orașul *Odorheiul-săcuiesc* (sediul protopopesc), *Bandul de câmpie* (sediul protopopesc provizor) și din orașul *Sf. Gheorghe* (probabil viitor sediu protopopesc).

— P. V. Ordinariat de Gherla publică, cu terminul de 15 Ianuarie 1924, concurs la parohia *Nasfalău* (prot. Valcăului).

Pentru clerul arhidiecezan. Săptămîna trecută au sosit la Oficiul arhidiecezan întregirile de stat pe trimestrul Octombrie-Decembrie c. Cerculele referitoare, la cari se lucrează din greu, se vor trimite în cursul săptămînei viitoare, așa că pe sărbători preoțimea va putea să-și aibă banii acasă.

† **Nicolae Sabău**, comerciant în Lupșa, s'a stins la 17 Decembrie c. în anul 55 al etății. Păr. Coriolan Sabău, hirotonit de curând la Roma și preotul bisericii noastre de acolo deplânge într'ânsul pe iubitul său tată. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Păr. Mihail Iubaș**, parohul nostru din Râu de mori (eparhia Lugojului), s'a stins la 14 Decembrie c. în anul 78 al etății și 50 al preoției sale cinstitute. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii.”

I. Aiton. Distribuirea ajutorului asemnat de curând din partea ministerului cultelor pentru văduvele și orfanii de preot întârzie singur din cauza neglijenței unor oficiali protopopești, cari nici până acum n'au înaintat tablourile referitoare și de fapt este nespuse de supărat că din pricina câtorva tembeli trebuie să sufere atâta lume.

M. Sibiu. Da, am citit și noi răspunsul „Telegrafului” DV. la cele scrise de noi în Nr. din 1 Dec. referitor la vizita făcută din partea Sibiienilor la Blaj. A venit cam târziu acest răspuns, abia după două săptămâni încheiate, dar dacă Vi-se pare, că în schimb el a fost făcut chiar din partea mitropolitului, cu atât mai bine. Era doar și dorința noastră să auzim chiar glasul dânsului și nu a cutărui cumnat. Cât privește apoi „potolirea curiozității adorabile a fraților noștri dela organul săptămânal al Blajului” și în deosebi aceea a redactorului ei, ea nu s'a prea ajuns, fiindcă acești „frați”, cari au știut să primească cu atâta dragoste pe Sibiienii veniți aici mai dăunăzi „ca purtători ai unei solii de bucurie”, vor ști să fie ceva mai reci, și poate chiar ostili, dacă vizitele cari s'ar mai face ar abandona această latură, și ar îmbrăca, cum se spune, pe aceea „a unui legitim apostolat în sânul credincioșilor noștri” (citește: ortodocși). Nici Șaguna la 1848, nici Mețianu la 1911 n'au venit la Blaj în numele acestui apostolat și dacă, cum iarăși se spune, poate „viitorul va da prilejul și actualului șef al bisericii (sibiene) să calce pe urmele marilor săi înaintași”, îi recomandăm și acestuia să vie la noi cu alte gânduri decât acelea ale refacerii spiritului (!) Blajului nostru. Acesta n'are nevoie de nici o refacere, ori dacă chiar ar putea să fie vorba de o refacere în această direcție, ea nu (!) dela Sibiu ar putea să ne vină, ci singur de acolo, unde vrea să-i ducă d. Ghiбу și pe iubiții săi frați ortodocși.

„Viitorul Făgărașului”. Făgăraș. Ca „organ al partidului național liberal” era, se vede, indicat să intră și DV. în tovărășia ilustră a „Carpaților” brașoveni și a „Infrățirii” clujene, indemnându-ne prin graiul slab al micului DV. „Horică” la unirea noastră desăvârșită, ceace în graiul liberal se tălmăcește trecerea noastră în brațele pravoslaviei atotliberale. Ei bine, fraților, Vă rugăm să nu vă mai pierdeți vremea cu lucruri de acestea. Și mai ales nu acum, când veniți atât de târziu, când ortodocși de seamă (firește nu liberali!) încep să atingă ei înșiși alte coarde, puțin mai europenești și neapărat mai românești decât ale DV. Nu, zău, slăbiți-ne cu dragostea DV. fiindcă, vedeți, nu e bine ca oameni mici să se apuce de lucruri prea mari. Aveți DV. acolo la Făgăraș destule chestiuni mărunte. Ocupați-Vă de ele și lăsați „Unirea noastră desăvârșită (sic!)” în grija... guvernului.

L. Vadu-Crișului. Mulțumim pentru bunele urări. N'am uitat promisiunea, dar lucruri de acestea ușoare putem da numai în cazuri excepționale. Le va veni totuși rândul nu peste mult.

C. Nădlac. Vă mulțumim din inimă pentru numărul trimiși și Vă rugăm să ne mai câștigați cumva și numărul de cari, se vede, nu dispuneți: 3-1921 și 48-1922.

B. Joseni. Am primit banii. Librăria seminarială am avizat-o. Informațiile Vi-s'au trimis.

Ch. Ainași. Am primit 60 Lei. Pe anul acesta totul e achitat.

Of. par. Pocola. Am primit suma trimisă.

Publicație de licitație.

Pentru exarândarea vămii podului din orașul Blaj se va ținea licitație în Blaj la 24 Decembrie (Luni) a. c. orele 3. p. m. în localul biroului advocației arhidiecezan.

Dreptul de a culege vama târgurilor amintite se va exarânda pe anul 1924. Prețul de strigare este 20,500 lei.

Condițiile de licitație se pot vedea în biroul advocatului arhidiecezan în orele de oficiu.

Cei ce doresc să ia parte la licitație sunt datori a depune dinainte un vadiu de 2,050 lei, în bani gata, sau în hârtii de valoare notate la bursa din București.

Ofertele prezentate în scris până la termenul de mai sus se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pelângă declarația, că oferentul cunoaște condițiile de licitație.

Blaj, la 17 Decembrie 1923.

Dr. Zaharia Boila.

advocat arhidiecezan.

(95) 1-1

Mulțămită publică.

Doamna văd. Iuliana Rîțiu, mulțumește tuturor acelor, cari prin condolențe în scris sau verbal, ori prin participarea la înmormântare, au luat parte la durerea ce-a ajuns-o prin moartea neuitatului său soț **Rudolf Rîțiu.**

Blaj, la 12 Decembrie 1923.

Oficiul parohial gr. catolic. Tușin.

Nr. 110-1923.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea bisericii gr. cat. din Tușin (protopopiatul Cătina — județul Cojocna, plasa Șarmaș) prin aceasta se re cerează să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 20,000 lei adecă douăzeci mii lei, la subscrisul oficiu parohial gr. cat. cel mult până la 15 Ianuarie 1924, ora 12, când se va ține licitația minuendă.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobat de Preaveneratul Consistor Mitropolitan la 28 April 1923 sub Nr. 1664 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat., între orele 8-12 și 2-4.

Tușin, la 12 Decembrie 1923.

Emil Pop
paroh gr.-catolic.

Vasile Deac
curator primar.

(96) 1-3.

„Unirea”

Nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

REUMATISMUL

gutta, artritisul, durerile de picioare, de mâini, dureri de șeale etc. se vindecă radical cu Reumasol Vorel pomadă antireumatismală, Urotisana ceai diuretic și Thermovata Vorel, vață antireumatismală. Se găsește la drog. și farm. — Contra mandat postal de Lei 70 se trimite întreg tratamentul, fără altă cheltuială, la care se adaugă gratuit broșura: Cum se vindecă Reumatismul și Gutta. Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

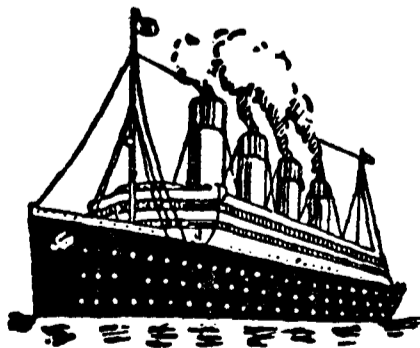
ROYAL MAIL LINE □ PACIFIC LINE □ UNION CASTLE LINE

FONDATĂ IN ANUL 1839.

Celea mai nouă și moderne vapoare cu trei și patru elici.

CANADA și AMERICA

Vaporul „OHIO” pleacă în Halifax Canada din Cherbourg în 7 Februar 1924.

Vaporul „Orduna” pleacă în Halifax Canada din Hamburg Cherbourg în 29 Febr. 1924.

Calătorește comod și cu vapoare luxoase, rapide, cine merge în Brazilia, Argentina, Uruguay, Peru, Chile, Cuba, Mexico, Africa de sud și Apusană etc. etc.

(81) 10-50

In fiecare săptămână pornesc vapoare din

Hamburg, Southampton, Liverpool, Cherbourg, La - Rochelle - Pa - Lice.

Cereți deslușiri cu încredințare pentru viza pașapoartelor sau altor formalități dela „Compania Tranzit” București, Calea Griviței 153. Sucursala Timișoara, Hotel Coroana. Bani trimiși din America, Canada și Argentina îi aveți în timp de 8 zile fără nici un onorar.